

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 – Wereld: Buitenlandse investeringen en hulp in Afrika

- 1 **maximumscore 1**
de primaire sector (landbouw, mijnbouw) en de tertiaire sector (toerisme)
- 2 **maximumscore 2**
De twee juiste conclusies zijn:
- De Afrikaanse landen met een hoger bnp per inwoner ontvangen meer buitenlandse investeringen dan officiële ontwikkelingshulp 1
 - De Afrikaanse landen met een lager bnp per inwoner ontvangen meer officiële ontwikkelingshulp dan buitenlandse investeringen 1
- 3 **maximumscore 3**
- Nigeria 1
- Voorbeelden van een juiste redenering zijn:
- De buitenlandse investeringen worden vooral gedaan in de aardolie-industrie / leiden tot (interne) conflicten 1
 - maar deze investeringen komen niet ten goede aan de bevolking / komen alleen ten goede aan de elite (waardoor toch veel ontwikkelingshulp nodig is) 1
- of
- De buitenlandse investeringen zijn in absolute bedragen zeer groot 1
 - maar als gevolg van de grote bevolkingsomvang zijn de investeringen per hoofd gering 1
- 4 **maximumscore 2**
- Voorbeelden van een juist voordeel van directe buitenlandse investeringen zijn: 1
 - De werkgelegenheid / de gemiddelde koopkracht in de Afrikaanse landen neemt toe.
 - De (belasting)inkomsten van de Afrikaanse landen nemen toe.
 - Voorbeelden van een juist nadeel van directe buitenlandse investeringen zijn: 1
 - De kansarmen zullen op korte termijn weinig kunnen profiteren van deze investeringen (terwijl ze wel zouden kunnen profiteren van ontwikkelingshulp).
 - De winsten vloeien vaak weg naar het buitenland / worden niet geherinvesteerd in Afrika (terwijl ontwikkelingshulp wel gedaan wordt in de Afrikaanse landen).

Opgave 2 – Wereld: Uurlonen en transportstromen rondom de Grote Oceaan

5 maximumscore 2

Voorbeelden van technologische ontwikkelingen zijn:

- het gebruik van steeds grotere vrachtschepen / schaalvergroting in het transport
- het toepassen van nieuwe communicatiemiddelen als internet/e-mail
- automatisering in de overslag/distributie

per juiste ontwikkeling

1

6 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat op containerroute A vooral hoogwaardige industrieproducten worden vervoerd en op containerroute B vooral laagwaardige industrieproducten.

7 maximumscore 4

- India 1
- Voorbeelden van hoe je dit uit de bron kunt afleiden zijn: 1
 - Er zijn geen havens met grote hoeveelheden containeroverslag te zien in India.
 - Vanaf India lopen er minder grote handelsstromen dan vanaf China.
- Voorbeelden van juiste factoren zijn: 2
 - een grote beroepsbevolking
 - de kwaliteit van de aanwezige infrastructuur
 - de mate van toegang tot de afzetmarkt
 - de effectiviteit/betrouwbaarheid van het bestuur/rechtspraak
 - het opleidingsniveau van de beroepsbevolking
 - de gestelde milieueisen
 - de bereidheid van landen om buitenlandse investeringen toe te staan

Opmerking

Per juiste factor 1 scorepunt toekennen.

8 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste redenering is:

- Ongeveer gelijktijdig met het vertrek van de productieafdelingen groeide de zakelijke dienstverlening / de tertiaire sector in landen als Canada, de Verenigde Staten, Japan en Australië 1
- en het gemiddelde uurloon ligt in de zakelijke dienstverlening / in de tertiaire sector hoger dan in de industrie 1

Opgave 3 – Aarde: Wereldwonderen in Peru

9 maximumscore 3

Uit de beschrijving moet blijken dat

- een oceanische plaat (de Nazcaplaat) onder een andere plaat (de Zuid-Amerikaanse plaat) duikt / er subductie optreedt 1
- waardoor magma opstijgt 1
- dat (in de aardkorst) afkoelt tot stollingsgesteente 1

10 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- het Andesgebergte een jonger gebergte is dan het Scandinavisch Hoogland of de Oeral (oorzaak) 1
- waardoor er in het Andesgebergte minder afbraak door verwerking en erosie heeft plaatsgevonden (en er dus ook minder graniet aan de oppervlakte is komen te liggen) (gevolg) 1

11 maximumscore 3

Uit de uitleg moet blijken dat

- de koude zeestroom de lucht boven de oceaan en de kuststrook afkoelt (oorzaak) 1
- waardoor er een hogeluchtdrukgebied ontstaat (gevolg) 1
- Door de dalende luchtbeweging in een hogeluchtdrukgebied kan er geen condensatie plaatsvinden / lossen wolken op 1

12 maximumscore 2

De juiste manieren zijn:

- Als gevolg van het extreem droge klimaat groeit er geen vegetatie die de lijnen kan aantasten 1
- Door de zeer geringe neerslag spoelen de lijnen niet weg 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 – Aarde: Zeestromen

- 13 maximumscore 1**
vanuit het huidige Mexico/Midden-Amerika
- 14 maximumscore 3**
- bij 2 1
 - fysisch-geografisch argument: 1
Het afval stroomt langzaam naar het midden van de circulatie, waar het vervolgens niet meer uit weg kan.
 - sociaal-geografisch argument: 1
In Noord-Amerika en Azië is veel consumptie en dus veel afval / tussen Noord-Amerika en Azië is veel scheepvaart en dus veel afval.
- 15 maximumscore 3**
Een voorbeeld van een juiste redenering vanuit de opgegeven beginzin is:
- Door het zoeter worden van het zeewater neemt de dichtheid ervan af 1
 - waardoor de diepwaterpomp stilvalt / er minder water kan afzinken 1
 - zodat er geen / minder relatief warm water richting West-Europa wordt getransporteerd 1

Opgave 5 – Zuidoost-Azië: De Irrawaddy-delta

16 maximumscore 2

Uit de beschrijving moet blijken dat

- er in de zomermaanden meer neerslag valt in het stroomgebied van de Irrawaddy dan in de wintermaanden 1
- waardoor het aanbod van sediment in de benedenloop in de zomermaanden groter is 1

17 maximumscore 2

Voorbeelden van een juiste uitleg zijn:

- Delta's bestaan uit vruchtbaar riviersediment (oorzaak) 1
 - waardoor er goede landbouwmogelijkheden zijn (zodat er een relatief grote bevolking gevoed kan worden) (gevolg) 1
- of
- Delta's hebben (door de kustligging en de rivier) een gunstige relatieve ligging (oorzaak) 1
 - waardoor er vaak transportknooppunten ontstaan (die uitgroeien tot grote steden) (gevolg) 1

18 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

- De golfslag krijgt vrij spel / het evenwicht tussen erosie en sedimentatie verschuift dan in de richting van erosie (oorzaak) 1
- waardoor de delta kleiner zal worden (gevolg) 1

19 maximumscore 2

Uit de redenering moet blijken dat de kans op overstromingen bij A het grootst was

- omdat de wind daar aanlandig was 1
- en het zeewater recht de riviermonding in stuwde 1

20 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste oorzaken zijn:

- De landbouwproductie van Myanmar vindt grotendeels in de delta plaats (en die was na de storm vernietigd).
- De beschadigde infrastructuur belemmerde het transport van voedsel vanuit de delta naar andere landsdelen.

per juiste oorzaak 1

Opgave 6 – Zuidoost-Azië: Het succes van Singapore

21 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste kenmerken zijn:

- Bij de natuurlijke of fysische dimensie: Singapore ligt centraal aan de natuurlijke verbinding tussen de Indische Oceaan en de Grote Oceaan / Zuid-Chinese Zee.
- Bij de politieke dimensie: Singapore wordt strak geleid / heeft een stabiel politiek bestuur / heeft een beleid gericht op het investeren in ontwikkeling (van bijvoorbeeld infrastructuur of technologie).
- Bij de sociaal-culturele dimensie: Singapore heeft een gedisciplineerde / hard werkende bevolking / hoog opgeleide bevolking.

per juist kenmerk 1

22 maximumscore 2

- het economische beleid: exportgericht beleid 1
- de verandering: van een economie gericht op industrie naar een economie gericht op zakelijke dienstverlening / tertiaïrisering 1

23 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Men ging de hoogte in bouwen.
- Er heeft landaanwinning plaatsgevonden.

per juist antwoord 1

24 maximumscore 2

Voorbeelden van een juiste uitleg zijn:

- Economische activiteiten worden (als gevolg van een verschil in loonniveau) vanuit Singapore net over de grens verplaatst naar Indonesië en Maleisië (oorzaak) 1
 - waardoor de werkgelegenheid in deze gebieden toeneemt (gevolg) 1
- of
- In het welvarende Singapore is veel vraag naar grondstoffen/halffabricaten (oorzaak) 1
 - waardoor er kansen zijn voor omliggende gebieden om deze te leveren (gevolg) 1

Opgave 7 – Leefomgeving: Zwakke schakel: Flaauwe Werk en Kwade Hoek

25 maximumscore 2

Uit de redenering moet blijken dat

- Kwade Hoek op de plek ligt waar vroeger een rivier in de zee uitmondde 1
- waardoor er (afhankelijk van de hoeveelheid aangevoerd rivierwater, het getij en de windrichting) de ene keer stromingen het Haringvliet in en de andere keer stromingen het Haringvliet uit ontstonden 1

26 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- de schurende werking van het in- en uitstromende water van het Haringvliet is weggevallen / het zeewater nu vrijwel stil komt te staan voor de dam (oorzaak) 1
- waardoor het zeezand kan bezinken (in het gebied van Kwade Hoek) (gevolg) 1

27 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste redenen zijn:

- Bij Flaauwe Werk is vrijwel geen ruimte om natuurlijke processen hun gang te laten gaan / is de kustzone heel smal.
- Bij Flaauwe Werk ontbreken duinen.

per juiste reden

1

28 maximumscore 1

Er zijn strekdammen aangelegd (om de golven te breken).

29 maximumscore 2

Uit de redenering moet blijken dat

- er een grotere dynamiek in het gebied is ontstaan / er een gevarieerder milieu is ontstaan / er meer overgangsmilieus zijn ontstaan 1
- waardoor de natuurwaarden zijn vergroot 1

Opgave 8 – Leefomgeving: Gentrification in Amsterdam

30 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste kenmerken zijn:

- de ligging vlakbij het centrum
- de nabijheid van een treinstation / de aanwezigheid van goed openbaar vervoer
- het architectonische karakter van de wijken

per juist kenmerk

1

31 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste sociaaleconomische kenmerken van de zittende bewoners zijn:

- laag inkomen
- laag opleidingsniveau / laaggeschoold werk

per juist kenmerk

1

32 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste groepen wijkbewoners bij B zijn:

- studenten
- kunstenaars

per juiste groep wijkbewoners

1

33 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste redenering is:

- In Nederland is het overheidsbeleid / huisvestingsbeleid socialer dan in de Verenigde Staten / In Nederland zijn er meer goedkope huurwoningen / woningen die eigendom zijn van woningbouwverenigingen dan in de Verenigde Staten
- waardoor in Nederland ook mensen met een laag inkomen in wijken waar gentrification plaatsvindt, kunnen blijven wonen

1

1

Bronvermeldingen

Opgave 1

bron 1 vrij naar: Afrika Studiecentrum Leiden, 2009

Opgave 2

bron 1 vrij naar: Diercke Weltatlas, Westerman, Braunschweig, 2010

Opgave 3

bron 1 vrij naar: <http://www.southwindadventures.com/images/map-peru.jpg>

bron 2 vrij naar: <http://www.jamesgcoleman.com>

bron 3 vrij naar: www.yannarthusbertrand2.org

vrij naar: donhermanski.blogspot.com

Opgave 4

bron 1 bron: Cito

Opgave 5

bron 1 vrij naar: Makaske, B., Geografie, november/december 2008

bron 2 vrij naar: <http://upload.wikimedia.org>

vrij naar: Makaske, B., Geografie, november/december 2008

Opgave 6

bron 1 vrij naar: <http://www.ica.coop>

bron 2 vrij naar: De Grote Bosatlas, 53e druk, kaart 149E

Opgave 7

bron 1 vrij naar: www.natuurmonumenten.nl en www.kustvisie.nl

bronnen 2a

en 2b vrij naar: Grote Provincie Atlas Zuid-Holland, 1:25.000

Opgave 8

bron 1 vrij naar: Jongejan, G., 2011

bron 2 vrij naar: gemeente Amsterdam, stadsdeel Oud-West, Gentrification in Oud-West, november 2009